

Lung Cancer Europe – prezentacja stanowiska w 2020 r. Rozbieżności i wyzwania w dostępie do diagnostyki i leczenia raka płuc w Europie

Rak płuc odpowiada za prawie 1 na 5 zgonów związanych z rakiem w Europie, jednak pozostaje rakiem niedofinansowanym i niedostatecznie reprezentowanym. Poprzednie badania wykazały, że wiele osób dotkniętych rakiem płuc ma do czynienia z różnicami w dostępie do diagnostyki, leczenia i opieki. Z okazji Światowego Dnia Walki z Rakiem organizacja LuCE opublikowała najnowsze opracowanie prezentujące różnice i wyzwania w dostępie do diagnostyki i leczenia raka płuc w całej Europie. Dane zostały zgromadzone z udziałem 34 pracowników służby zdrowia/badaczy, 16 firm farmaceutycznych i członków LuCE (organizacji zrzeszających pacjentów).

- Pacjenci z Polski nie mają dostępu do trzech metod badań molekularnych: BRAF, MET i KRAS. Istnieją znaczne różnice między Europą Zachodnią/Północną i Wschodnią w zakresie dostępu do badań molekularnych.
- Połowa wskazań do stosowania leków analizowanych w tym badaniu nie jest w Polsce refundowana.
- 42% europejskich pacjentów z rakiem płuc czeka ponad dwa miesiące od pierwszej konsultacji lekarskiej na otrzymanie diagnozy.

Rozbieżności i wyzwania w diagnostyce raka płuc

Długie czasy oczekiwania na ścieżce diagnostyki raka płuc są największym wyzwaniem w większości krajów europejskich. **42% europejskich pacjentów z rakiem płuc oczekiwało ponad dwa miesiące od pierwszej konsultacji lekarskiej (specjalistycznej lub podstawowej opieki zdrowotnej) na otrzymanie diagnozy.** Jak podkreśla Stefania Vallone, prezes LuCE: „Przyspieszenie skierowania z podstawowej opieki zdrowotnej na opiekę specjalistyczną jest priorytetem; musimy również zwiększać świadomość społeczną dotyczącą objawów raka płuc i czynników ryzyka.” Dostrzegalne są długie czasy oczekiwania na dostęp do badań diagnostycznych takich jak EBUS-TBNA, biopsja płuca pod kontrolą TK, PET-TK i badania molekularne.

Dostępność badań molekularnych jest kluczem do wyboru najlepszej opcji leczenia raka płuc, ale dostęp do badań molekularnych na terenie Europy jest zróżnicowany. Mieszkańcy Europy Wschodniej napotykają więcej ograniczeń w dostępie do tych badań. Istnieją znaczące różnice między Europą Zachodnią/Północną i Wschodnią. **Pacjenci z Chorwacji, Rumunii, Polski, Łotwy,**

Turcji i Hiszpanii nie mają dostępu do trzech lub większej liczby badań molekularnych, co może mieć znaczący wpływ na wybór i rezultaty leczenia. LuCE stwierdza również, że dostęp do badań nie jest jednakowy pomiędzy ośrodkami, nawet w obrębie danego kraju, a rozpowszechnienie badań molekularnych w praktyce klinicznej jest różne.

Rozbieżności i wyzwania w leczeniu raka płuc

Dostęp do metod leczenia raka płuc na terenie Europy pozostaje zróżnicowany. W niektórych krajach Europy Wschodniej większość leków zatwierdzonych przez Europejską Agencję Leków (EMA) i wskazań do ich stosowania nie jest refundowana lub jest dostępna wyłącznie w formie pełnopłatnej. Organizacja LuCE zidentyfikowała wiele ograniczeń występujących w Polsce. **Polscy pacjenci nie mają swobodnego dostępu do 10 wskazań do stosowania leków na raka płuc** zatwierdzonych przez EMA.

Ponadto istnieją znaczne bariery w zakresie dostępu na Łotwie, w Rumunii, Chorwacji, Turcji, Irlandii, Portugalii, Słowenii, Włoszech i Hiszpanii. Natomiast w krajach takich jak Finlandia, Niemcy, Izrael, Szwecja i Holandia większość leków jest zatwierdzona i refundowana.

Stwierdzono także różnice w dostępie do radioterapii. Niektóre kraje Europy Południowej i Środkowo-Wschodniej mają bardzo ograniczony dostęp do radioterapii. Według Eurostatu **Polska jest trzecim w kolejności krajem europejskim z najmniejszą liczbą urządzeń do radioterapii w przeliczeniu na liczbę mieszkańców**. Dlatego istnieje szczególna potrzeba rozbudowy i modernizacji ośrodków radioterapii.

Dostęp do badań klinicznych stwarza wspaniałe szanse na leczenie wielu pacjentów z rakiem płuc, ale możliwości włączenia do badania zależą od liczby badań prowadzonych w kraju pacjenta. Organizacja LuCE porównała liczbę otwartych badań w 22 krajach z częstością występowania raka płuc na ich terytoriach i stwierdziła ogromne różnice. Jak mówi Stefania Vallone, *„Pacjenci z Izraela, Szwajcarii, Danii, Norwegii i Holandii mają o wiele więcej możliwości dostępu do badań klinicznych dotyczących raka płuc niż pacjenci z Chorwacji, Turcji, Niemiec, Grecji i Bułgarii. Na przykład podczas gdy w Izraelu prowadzone jest jedno badanie na 69 pacjentów z rakiem płuc, w Chorwacji na jedno badanie przypada 1513 pacjentów.”*

Wezwanie do działania

W całej Europie istnieje wiele różnic w zakresie dostępu do diagnostyki, leczenia i innowacyjnych terapii. W tegorocznym Światowym Dniu Walki z Rakiem ogłaszamy wezwanie do działania w celu zwiększenia szans osób dotkniętych tą chorobą, wzywając do utworzenia multidyscyplinarnych konsyliów onkologicznych; standardowego stosowania szerokiego panelu badań molekularnych; rozwoju centrów doskonałości w leczeniu raka płuc; harmonizacji metod oceny technologii medycznych (HTA) we wszystkich krajach, w tym standaryzacji kosztów leków i czasu do refundacji; a także opracowania krajowych wytycznych dotyczących raka płuc w całej Europie.

„Nie możemy zapominać, że każdego roku na całym świecie rak płuc zabija dwa miliony osób - dlatego potrzebujemy rozwiązań zapewniających najlepszą możliwą diagnostykę i leczenie w możliwie najkrótszym czasie. Chcemy wspólnie działać na rzecz zmniejszenia dysproporcji w całej Europie”, podsumowuje Stefania Vallone.

Lung Cancer Europe

Lung Cancer Europe (LuCE) jest głosem osób dotkniętych rakiem płuc - organizacja stara się uczynić raka płuc priorytetem zdrowotnym UE i wspiera swoje organizacje członkowskie w dążeniu do skuteczności i zrównoważonego rozwoju. LuCE stanowi europejską platformę dla istniejących grup chorych na raka płuc i wspiera tworzenie krajowych grup pacjentów z rakiem płuc w różnych krajach europejskich, w których takie grupy jeszcze nie istnieją.

Kontakt: luce@etop-eu.org - www.lungcancereurope.eu